

ALGIERSKA REPUBLIKA LUDOWO-DEMOKRATYCZNA

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Algieria jest republiką, w której decydujący głos w sprawach państwa należy do prezydenta kraju. Od 1999 r. do kwietnia 2019 r. obowiązki te pełnił Abdelaziz Bouteflika. Od grudnia 2019 r. prezydentem jest Abdelmadjid Tebboune.

Premier:	Pan Nadir LARBAOUI (<i>od listopada 2023 r.</i>)
Minister Spraw Zagranicznych:	Pan Ahmed ATTAF
Minister Handlu:	Pan Tayeb ZITOUNI
Minister Przemysłu:	Pan Ahmed ZEGHDAR
Ambasador Algierii w Polsce:	Pan Mohamed Salahe BALAID (<i>od 07.12.2023 r.</i>)
Ambasador RP w Algierii:	Pani Patrycja Özcan-Karolewska

Powierzchnia Algierii wynosi 2 381 741 km², (1. miejsce w Afryce i 11. w świecie). **Ludność:** około 44,8 mln mieszkańców. **Stolicą** jest położony nad Morzem Śródziemnym Algier (ok. 2,9 mln mieszkańców), większe miasta: Oran (940 tys. mieszkańców).

Języki oficjalne: arabski i berberski (Tamazight), w powszechnym użyciu j. francuski.

Kraj posiada bogate zasoby **surowców naturalnych**, w szczególności nośników energii - gazu i ropy naftowej, a także rud żelaza, fosforytów, uranu, cynku, ołowiu i miedzi.

Walutą narodową jest dinar algierski (DZD), którego oficjalny średni kurs wymiany wobec USD w 2022 r. wynosił 1 USD = 142,0 DZD (135,1 w 2021 r.).

Cieszący się poparciem większości społeczeństwa Prezydent Bouteflika doprowadził do zakończenia krwawej wojny domowej (w latach 1992-2000), ustabilizował sytuację polityczną i zainicjował bezprecedensowe reformy ekonomiczne. Ich celem była modernizacja, unowocześnienie i rozwój praktycznie wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego kraju. Nadal głównym wyzwaniem pozostaje doprowadzenie do dywersyfikacji gospodarki celem zmniejszenia jej uzależnienia od sektora ropy i gazu, przynoszącego blisko 30% PKB, 60% wpływów budżetowych i prawie 95% dochodów eksportowych.

Strukturę PKB - oprócz sektora węglowodorów - tworzą: pozostałe gałęzie przemysłu, budownictwo i roboty publiczne (łącznie ok. 39%), rolnictwo (13%) i usługi (47%).

Średnia stopa wzrostu PKB na przestrzeni kilku ostatnich lat spadała, przynosząc ponad 5% spadek w 2020 r., w ryzach utrzymywana była inflacja, bezrobocie według algierskich danych oficjalnych

wynosiło około 13% (na 2021 r.). Zadłużenie zagraniczne w latach 2016-20 oscylowało w granicach 5,2–5,7 mld USD, drastycznie zmniejszyły się rezerwy dewizowe – ze 145 mld USD na koniec 2015 r. do ca 72 mld w 2022 r. Część z posiadanych wcześniej nadwyżek, zgromadzonych na specjalnie w tym celu utworzonym Funduszu Regulacji Dochodów FRR (45 mld USD w 2014 r.), Algieria zainwestowała w zagraniczne papiery wartościowe, głównie bony skarbowe rządu USA.

Pomimo występowania pewnych barier i niedogodności na rynku algierskim, w minionym okresie zwiększało się zainteresowanie realizacją **inwestycji zagranicznych**, które zaczęły wykraczać poza dominujący od lat sektor węglowodorów, obejmując inne branże, jak turystykę, usługi, budownictwo, wybrane gałęzie przemysłu (m.in. rolno-spożywczy, materiałów budowlanych, motoryzacyjny). Mimo światowego kryzysu finansowo-gospodarczego oraz niesprzyjającego prawa (wymóg tworzenia joint-venture z partnerem algierskim posiadającym minimum 51% akcji lub udziałów), do 2015 r. wartość BIZ napływających do Algierii była w miarę stabilna i wynosiła ok. 1,7 mld USD rocznie.

Algierskie reformy realizowane były w oparciu o szczegółowe plany rozwojowe. W 2010 r. władze przyjęły 5-letni program rozwoju kraju (2010-14), na realizację którego przeznaczono 286 mld USD (m.in. regionalne programy rozwoju 2 wielkich obszarów geograficznych kraju: Południa – Grand Sud i Wyżyny Szottów – Hauts Plateaux). W 2014 r. przygotowano kolejny planu rozwój na lata 2015-19, na który przewidziane zostały kłady z budżetu w wysokości 262,5 mld USD.

W 2016 r. władze algierskie przyjęły strategiczny program długoterminowego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju do roku 2030 – Wizja 2030. Jego celem jest wprowadzenie Algierii na trwałą ścieżkę wzrostu gospodarczego mniej uzależnionego od sektora węglowodorów, na poziomie 6,5% rocznie w latach 2020-2030. Co do transformacji strukturalnej gospodarki, wyznaczono kilka celów:

- znaczący wzrost dochodów, z ponad 2-krotnym wzrostem PKB na mieszkańca w ciągu 15 lat;
- podwojenie wartości dodanej w przemyśle wytwórczym w stosunku do PKB, z 5% w 2016 r. do 10% w 2030 r.;
- modernizacja sektora rolnego w celu osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego;
- transformacja energetyczna, umożliwiająca m. in. zmniejszenie o połowę rocznego tempa wzrostu wewnętrznego zużycia energii (z 6% w 2016 r. do 3% rocznie w 2030 r.), dzięki prowadzonej polityce efektywności energetycznej i rozwojowi odnawialnych źródeł energii;
- dywersyfikacja eksportu w celu wsparcia finansowania wzrostu gospodarczego kraju w związku z wyczerpywaniem się zasobów węglowodorów.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022
PKB (w mld USD,)	175,4	171,2	145,2	165,6	195,0
PKB na 1 mieszkańca (w USD)	4 153	3 322	3 669	3 747	4 343
PKB (wzrost w %)	1,2	0,8	-5,5	3,4	3,2
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	5,7	5,5	5,2	7,4	6,7
Rezerwy dewizowe, wł. złoto (mld USD)	87,4	71,8	59,4	56,2	71,9
Dług publiczny (% PKB)	38,2	40,9	46,0	55,1	48,1
Inflacja (w %)	4,3	2,0	2,4	7,2	9,3
Bezrobocie (w %)	11,9	10,5	12,6	13,7	12,5
Eksport towarów (w mld USD)	45,2	38,5	24,9	41,9	60,9
Import towarów (w mld USD)	56,3	54,3	42,3	44,3	39,9
BIZ w Algierii (mln USD)	1 475	1 382	1 143	870	89
<i>Wartość skumulowana, mld USD</i>	30,6	32,0	33,1	34,0	34,1
BIZ Algierii za granicą (mln USD)	854	31	15	-52	71
<i>Wartość skumulowana, mld USD</i>	2,7	2,7	2,8	2,7	2,8

Źródła: Banque d'Algerie, World Bank, WTO, IMF, CIA Factbook

W **wymianie handlowej** z zagranicą Algieria we wcześniejszych latach notowała dodatnie saldo obrotów (ok. 4,5 mld USD w 2014 r.). Od 2015 r. - wskutek spadających cen ropy i gazu – saldo to było ujemne, zaś w 2022 r. znów pojawiła się nadwyżka w algierskim handlu zagranicznym w wysokości ponad 20 mld USD.

Generalnie, największym partnerem handlowym Algierii pozostaje Unia Europejska, na którą w ostatnich latach przypadało 45-50% obrotów w handlu zagranicznym ARL-D.

Struktura towarowa importu: w 2022 r. w imporcie Algierii dominowały cztery grupy produktów stanowiące ponad jedną trzecią zakupów ogółem - produkty spożywcze (16%, głównie pszenica i kukurydza oraz wyroby mleczarskie); maszyny i urządzenia przemysłowe (10,9%); produkty z tworzyw sztucznych (7,3%) oraz artykuły i sprzęt elektryczny (5,1%).

Główni partnerzy w imporcie: to: Chiny (18,6%), Francja (14,0%), Włochy (7,7%), a następnie Hiszpania, Niemcy oraz Turcja.

W eksporcie z Algierii zdecydowanie przeważały węglowodory – 89,8%, w tym gaz ziemny (41%), ropa naftowa (ca 30%) i paliwa silnikowe (15%). Na pozostałe 10,2% składały się: pochodne przemysłu naftowego i gazowego (nawozy sztuczne, amoniak, oleje z destylacji smoły) oraz produkty rolno-spożywcze (gł. daktyle i cukier).

W 2022 r. głównymi odbiorcami algierskiego eksportu były: Włochy (32,3% udział), Hiszpania (12%), Francja (10,5%), oraz w dalszej kolejności USA i Korea Płd.

W raporcie Banku Światowego **Doing Business 2020** oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Algieria zajmowała **157. pozycję** wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata (*ta sama pozycja w DB 2019*).

W 2023 r. uplasowała się na 119. miejscu wśród 132 państw sklasyfikowanych w „Globalnym Indeksie Innowacyjności” oraz na 150. ze 176 krajów ujętych w rankingu „Indeks Wolności Gospodarczej 2024”.

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych: ONZ, Unia Afrykańska (AU), Liga Arabska (AL), Unia Maghrebu Arabskiego (AMU), Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), Organizacja Arabskich Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OAPEC), Bank Światowy (WB), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Afrykański Bank Rozwoju (AfDB), Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD).

ARL-D jest też sygnatariuszem porozumienia AfCFTA (Afrykańska Kontynentalna Strefa Wolnego Handlu, obejmująca 54 kraje Afryki - bez Erytrei) podpisanego w marcu 2018 r., które przewiduje zniesienie ceł na 90% dóbr i usług z dniem wejścia w życie, na pozostałe 10% po upływie okresu przejściowego.

Algieria zawarła **umowę stowarzyszeniową z Unią Europejską**. Negocjuje swe członkostwo w Światowej Organizacji Handlu (WTO), prowadzi też rozmowy ws. zawarcia umowy stowarzyszeniowej z EFTA.

2. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej:

a) UE – Algieria

Umowa Stowarzyszeniowa pomiędzy Unią Europejską a Algierią, podpisana w Walencji 22.04.2002 r., obowiązująca od 01.09.2005 r.

b) Polska - Algieria

- Umowa o współpracy gospodarczej, naukowej i technicznej m. Rządem PRL a Rządem Algierskiej Republiki Demokratyczno-Ludowej z 26.01.1963 r., obowiązująca od 26.01.1963 r.,
- Porozumienie żeglugowe między Rządem PRL i Rządem ARL-D, podpisane 08.11.1975 r., obowiązuje od 1976 r. *Ministerstwo Infrastruktury RP i Ministerstwo Transportu Algierii przygotowały tekst nowej umowy, po parafowaniu, podpisanie było planowane w 2015 r.,*
- Umowa między Rządem RP a Rządem ARL-D o transporcie lotniczym z 07.07.2011 r.,

- Konwencja między Rządem RP a Rządem ARL-D ws. unikania podwójnego opodatkowania, podpisana w 2000 w Algierze, ratyfikowana tylko przez Polskę (*nie weszła w życie, obecnie – w zw. z upływem lat – Min. Finansów pracuje nad nowym projektem*),
- W grudniu 2014 r. podpisane zostały dwie umowy: o współpracy w dziedzinie obronności (weszła w życie 4 sierpnia 2015 r.) oraz o ochronie informacji niejawnych,
- W marcu 2011 r. – podczas wizyty w Polsce algierskiego Ministra Rolnictwa Rachida Benaissy - podpisano „Wspólną deklarację o współpracy w sektorze rolnictwa”,
- W marcu 2015 r. – podpisana została „Deklaracja o współpracy gospodarczo–przemysłowej pomiędzy Ministerstwem Gospodarki i Ministerstwem Przemysłu i Górnictwa Algierii”,
- We wrześniu 2015 r. podczas wizyty w Polsce Ministra Przemysłu i Górnictwa Algierii A. Bouchouareba podpisane zostało MoU o współpracy agencji inwestycyjnych PAIIZ i ANDI.

W dniu 25 listopada 2017 r., podczas wizyty w Algierze ministra spraw zagranicznych W. Waszczykowski, została podpisana Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej o ustanowieniu Wspólnej Komisji Międzyrządowej do spraw współpracy gospodarczej, handlowej, naukowej i technicznej. Po wejściu w życie 1 października 2018 r. zastąpiła ona Umowę o utworzeniu Komitetu Mieszanego z 1973 r.

3. Wymiana handlowa z Polską

W naszej wymianie handlowej od lat dominuje polski eksport. Poza 2009 rokiem, kiedy to nasze firmy (PKN Orlen, Lotos) dokonały w Algierii dużych spotowych zakupów ropy naftowej (za ca 200 mln USD), import algierskich towarów do Polski ma niewielką wartość. W 2020 r. najważniejszą grupę towarową w polskim eksporcie do Algierii, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły artykuły żywnościowe – łącznie prawie 285 mln USD, a więc blisko 63% naszego eksportu.

Co istotne, wg danych GUS za 2020 rok, pomimo trudnej sytuacji związanej ze światową pandemią Covid-19, w naszych obrotach z Algierią miał miejsce widoczny wzrost – o blisko 15% w stosunku do roku 2019, zarówno po stronie polskiego eksportu (+14%), jak i importu (+22%). Jeszcze lepsze wyniki odnotowano w 2021 r. – wzrost obrotów o ok. 53% w porównaniu z 2020 r., w tym polskiego eksportu o blisko 60% - wynikający z wyjątkowo dużych dostaw pszenicy, za 275 mln USD. Całkowity brak dostaw tego produktu do Algierii w 2022 r. spowodował drastyczny spadek w naszym eksporcie w 2022 r. (o blisko 40% w stosunku do 2021 r.).

W ub. roku odnotowaliśmy ponownie dynamiczny, ponad 33 procentowy wzrost polskiego eksportu.

Polsko-algierskie obroty handlowe w ostatnich 5 latach:

<i>mln USD</i>	2019	2020	2021	2022	<i>Dynamika 2021=100%</i>	2023	<i>Dynamika 2022=100%</i>
Eksport	399,6	455,0	720,7	441,7	61,3	587,9	133,1
Import	45,4	55,5	58,5	218,5	373,6	106,1	48,5
Obroty	445,0	510,5	779,2	660,2	84,7	694,0	105,1
Saldo	+ 354,3	+ 399,5	662,2	223,2		481,8	

Źródło: GUS,

W strukturze eksportu z Polski do Algierii w 2023 r. dominowały (*pozycje powyżej 10 mln USD*):

- produkty pochodzenia zwierzęcego (gł. mleko w proszku, śmietana, serwatka) – 164,7 mln USD, ok. 28,0% udział w całości polskiego eksportu;
- środki transportu (gł. samochody i pojazdy do przewozu osób, ciągniki, części i akcesoria do pojazdów, nadwozia) – 139,1 mln USD, udział 23,7%;
- gotowe artykuły spożywcze (przede wszystkim tytoń oraz przetwory spożywcze dla niemowląt) – 93,7 mln USD, udział 15,9%;
- produkty mineralne (gł. koks i półkoks z węgla, oleje ropy naftowej) – 51,6 mln USD, udział 8,8%;

- metale nieszlachetne i wyroby z nich (gł. miedź i stopy miedzi, profile z żeliwa i stali, żelazostopy, artykuły z aluminium) – 48,3 mln USD, udział 8,1%;
- maszyny i urządzenia mechaniczne i elektryczne (gł. filtry paliwowe i filtry powietrza do silników spalinowych, maszyny do funkcji specjalnych, akumulatory, tablice, pulpity itp. urządzenia rozdzielcze do energii elektrycznej) – 23,1 mln USD, udział 3,9%;
- produkty pochodzenia roślinnego (pszenica, skrobia ziemniaczana, rośliny żywe, groch) - 14,1 mln USD, udział 2,4%;
- produkty przemysłu chemicznego (wodorotlenek sodu/soda kaustyczna, leki, preparaty demakijażu i pielęgnacji skóry) – 13,0 mln USD, udział 2,2%;
- wyroby z tworzyw sztucznych i kauczuku (opony i dętki gumowe, opakowania, wykładziny podłogowe) – 12,4 mln USD, udział 2.1%.

Do ważniejszych pozycji towarowych, lecz ze znacznie już mniejszym udziałem w naszym eksporcie, należały też: papier i tektura – 6,3 mln USD, części i akcesoria do broni wojskowej – 4,7 mln USD, przyrządy i urządzenia medyczne – 2,3 mln USD.

Import z Algierii w 2023 r. zdominowany był przez dwie grupy towarowe, które łącznie stanowią prawie 97% naszych zakupów:

- produkty mineralne (bliżej nieokreślone substancje o kodzie 253090, naturalne fosforany wapnia, cement, gazy ziemne) – 61,3 mln USD, 57,8% udział w polskim imporcie ogółem;
- produkty przemysłu chemicznego (mocznik) – 41,4 mln USD, udział 39,1%.

Zakupiliśmy ponadto w Algierii za prawie 2 mln USD części do statków powietrznych, głównie do śmigieł i wirników.

W globalnym rankingu partnerów handlowych Polski, wyniki handlu zagranicznego za 2023 r. plasują Algierię na odległych pozycjach: **64. miejscu** pod względem obrotów ogółem, **49. miejscu** – pod względem wielkości polskiego eksportu oraz na **85. miejscu** pod względem wartości importu.

Algieria należy natomiast do czołówki partnerów handlowych Polski wśród krajów kontynentu afrykańskiego. Pod względem wielkości obrotów w 2023 r., udział tego rynku stanowił ponad 7% w handlu Polski z Afryką (5. miejsce pod względem wielkości obrotów - *po Maroku, RPA, Nigerii i Egipcie*, oraz 3. - biorąc pod uwagę polski eksport - *po RPA i Maroku*).

Wśród krajów arabskich Algieria również uplasowała się wysoko jako odbiorca polskich towarów; w 2023 r. była czwartym - *po ZEA, Maroku i Arabii Saudyjskiej* - największym naszym rynkiem eksportowym do tego regionu (6. miejsce pod względem obrotów, *po KAS, Maroku, ZEA, Katarze i Egipcie*).

Według danych GUS za okres **styczeń-czerwiec 2024 r.**, polsko-algierskie obroty handlowe wykazały wyraźną tendencję zwyżkową i wyniosły **412,4 mln USD** (wzrost o blisko 30% w porównaniu z pierwszym półroczem 2023 r.), w tym polski eksport – **358,2 mln USD**, wzrost o 26,6%, natomiast import – **54,2 mln USD**, wzrost o 54,3%.

4. Współpraca inwestycyjno – kapitałowa

Wg danych NBP na koniec 2022 r., oficjalna wartość wzajemnych inwestycji była zerowa zarówno po stronie polskiego zaangażowania w Algierii, jak i algierskiego w Polsce. Na koniec 2023 r. stan zobowiązań Polski z tytułu algierskich inwestycji bezpośrednich w naszym kraju wynosił **6,2 mln USD**, natomiast stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Algierii osiągnął **0,1 mln USD**.

Znaczną przeszkodę we wcześniejszych latach w rozpoczęciu działalności na terenie Algierii stanowił obowiązek posiadania większościowego partnera algierskiego, niemniej jednak był to problem wszystkich firm zagranicznych, które nie chciały przekazywać kontroli w spółce w ręce lokalnego partnera.

Na rynku algierskim działa miejscowa firma Alpol sprzedająca polskie wyroby stolarki okiennej i drzwiowej, firma usługowa Mega-Gaz Algier oraz Levant Algérie importująca produkty spożywcze. W

2014 r. podjęła tam działalność firma JP Contracting świadcząca usługi budowlane oraz firma Mobi Contrach (produkcja i montaż mebli hotelowych). Od kilkudziesięciu lat obecne jest ponadto w Algierze przedstawicielstwo firmy CENZIN.

W 2015 r. zapoczątkowana została współpraca firmy ASSECO z partnerami algierskimi w zakresie cyfryzacji tamtejszych instytucji (służba zdrowia, policja, banki). Gotowość rozpoczęcia bądź rozszerzenia działalności w Algierii wyrażały też inne polskie firmy prowadzące rozmowy z partnerami algierskimi nt. współpracy w formie joint venture, w tym w sektorze farmaceutycznym, petrochemicznym, robót budowlano-inżynierskich, prac geodezyjnych, przetwórstwa rolno-spożywczego, hodowli bydła czy oczyszczalni ścieków.

W 2017 roku firma URSUS podpisała MoU z algierską firmą Karmag-Industrie dotyczące otwarcia centrum promocji i dystrybucji oraz produkcji maszyn rolniczych w oparciu o import elementów z Polski.

Z kolei, firma UTAL była zainteresowana założeniem spółki j-v produkującej tablice rejestracyjne dla pojazdów w oparciu o dostarczone z Polski maszyny i linię produkcyjną oraz transfer nowoczesnej technologii w zakresie rejestracji i ewidencji pojazdów.

Firma EUROPEGAS podpisała MoU o utworzeniu spółki z algierską firmą państwową NAFTAL, mającej na celu produkcję i dystrybucję w Algierii zestawów konwersji pojazdów na gaz (ostatnio w tym temacie aktywność wykazywała firma AC S.A.). Możliwość podjęcia współpracy kooperacyjnej rozważały też inne polskie firmy (m.in. Polpharma, Lotos Oil, Geofizyka Toruń, Mlekovita, Bakoma).

5. Dostęp do rynku

Kwestie handlowe między Polską a Algierią reguluje Umowa stowarzyszeniowa UE – Algieria, obowiązująca od 1 września 2005 r. Określa ona zasady i kalendarz stopniowego obniżania obciążeń taryfowych we wzajemnym handlu, aż do ich całkowitego zniesienia z chwilą, gdy zaczną funkcjonować eurośródziemnomorska strefa wolnego handlu (umowa w trakcie renegocjowania). Pomimo tego, iż relacje handlowe z UE mają wymiar strategiczny, to w 2010 r. Algieria wystąpiła o utrzymanie niektórych ceł do 2020 r., argumentując to brakiem równowagi w dwustronnych relacjach handlowych.

Na mocy Dekretu nr 10-89 z dnia 10.03.2010 r. i nr 13-85 z 6.02.2013 r. rząd nałożył na importerów obowiązek uzyskania przed dokonaniem importu „licencji statystycznej” ('statistical licence') w Ministerstwie Handlu, jako warunek wstępny przyznania zwolnień celnych wynikających z umowy stowarzyszeniowej z UE. Ta formalność nie została przewidziana w ww. umowie, która zezwala na korzystanie z preferencji celnych na podstawie przedstawienia świadectwa pochodzenia towaru. W styczniu 2016 r. Ministerstwo Handlu ARL-D wprowadziło licencje importowe na trzy produkty: cement, samochody osobowe i pręty zbrojeniowe, co stanowi kolejne utrudnienie dostępu do rynku.

Stosowane przez Algierię mechanizmy, formy i instrumenty pozataryfowe ochrony własnego rynku w coraz większym stopniu są harmonizowane z regułami międzynarodowego handlu i uwzględniają wymogi WTO, zważywszy na prowadzone negocjacje ws. członkostwa Algierii w tej organizacji.

Uciążliwość prowadzenia współpracy gospodarczej z rynkiem algierskim wynika przede wszystkim z odmienności kulturowej i obyczajowej oraz specyficznej mentalności partnera. W równym stopniu dokuczliwe są biurokracja oraz przewlekłość i opóźnienia procedur związanych z obsługą operacji handlu zagranicznego. Istotnym utrudnieniem jest także brak płynności w algierskich portach. Szczególny problem stanowi archaiczny system bankowy, gdzie jednak podejmowane są próby reform. Realizacja dostaw dla sektora publicznego ma miejsce w ramach zamówień publicznych w drodze organizacji przetargów.

Także Uzupełniające Prawo Finansowe (LFC 2009), które miało służyć zahamowaniu wzrostu wartości importu i zachowaniu nadwyżki w handlu zagranicznym oraz pobudzeniu i zdywersyfikowaniu uzależnionej od sektora nośników energii gospodarki algierskiej, w istotny sposób wpłynęło na

sytuację zagranicznych podmiotów operujących w Algierii. Główne postanowienia LFC dotyczą: wyłącznego ograniczenia formy rozliczeń transakcji importowych do akredytywy dokumentowej (co wiąże się z przedłużeniem i komplikacją dostępnych procedur, a także generowaniem dodatkowych kosztów), ograniczenia przyznawania kredytów konsumpcyjnych wyłącznie do kredytu na zakup nieruchomości (zmniejszenie płynności finansowej), **wprowadzenia obowiązku posiadania większościowych udziałów (min. 51%)** przez algierskich partnerów w projektach o charakterze inwestycyjnym.

W 2020 r. rząd zlikwidował stosowanie tzw. zasady „51/49”, ograniczając ją do tych przedsięwzięć inwestycyjnych, które miały na celu „produkcję dóbr lub dostarczanie usług o znaczeniu strategicznym dla krajowej gospodarki”. Lista sektorów strategicznych, dla których zachowany został wymóg większościowego udziału algierskiego partnera, objęła m. in. energetykę, górnictwo, obronność, infrastrukturę transportową i produkcję farmaceutyków, z wyjątkiem produktów innowacyjnych. W ustawie finansowej z 2021 r. rząd przywrócił wymóg własności 51/49 dla każdej firmy wykonującej działalność polegającą na imporcie i odsprzedaży dóbr na rynku lokalnym.

Zakaz importu: Ustawa budżetowa na 2018 r. stanowiła, że rząd może przyjąć „środki ochronne” w przypadku pojawienia się trudności z bilansem płatniczym kraju. Na tej podstawie, od stycznia 2018 r. zaczął obowiązywać dekret wprowadzający „tymczasowe zawieszenie importu” dla 851 pozycji taryfowych z 45 grup produktów. W 2019 r. Algieria zastąpiła je dodatkowym cłem (tzw. podatkiem DAPS - *droit additionnel provisoire de sauvegarde*) na ponad 1095 pozycji, stosuje również nowe zasady akredytywy, certyfikacji, licencji importowych, m. in. na samochody, podwyżki ceł, wymóg deklaracji – świadectwa swobodnego wprowadzania do obrotu towaru w kraju wytworzenia i/lub pochodzenia będącego przedmiotem eksportu do Algierii.

Wzrost stawek celnych: w ww. ustawie budżetowej przewidziano podwyższenie ceł dla 32 grup wyrobów gotowych i półfabrykatów „niezależnie od kraju pochodzenia”, w tym produktów istotnych dla eksporterów europejskich (komponenty do telefonii, modemy, kable, sprzęt AGD itp.). W przypadku niektórych z tych towarów cło zostało podniesione z 0-5 do 30%, w przypadku innych od 30 do 60%.

Licencje importowe: po 2 latach ich stosowania (4 kategorie produktowe w 2016, 20 w 2017 r., 22 w 2018 r., w tym sektor samochodowy, stalowy, ceramiczny) system licencji został utrzymany w odniesieniu do gotowych pojazdów silnikowych, dla których przyznanie licencji (kontyngentu) odbywać się ma w drodze licytacji (w 2017 r. nie wydano żadnych licencji na import pojazdów, a w 2018 r. ogłoszono, że licencje będą wydawane tylko wtedy, gdy pojawią się takie potrzeby rynkowe). Niewydawanie licencji na import gotowych pojazdów zmobilizowało zagranicznych producentów do tworzenia w Algierii j-v, w ramach których prowadzą działalność głównie w zakresie bardzo prostego montażu, przy jak dotąd bliskim zerowym udziale części i komponentów algierskich z powodu braku ich lokalnej produkcji.

Regulacje bankowe: w ramach rządowych działań mających na celu utrudnianie zawierania nowych transakcji importowych (jedyne dopuszczone prawem formy płatności za import to L/C i inkaso), w 2017 r. weszło w życie nowe rozporządzenie nakładające na importerów obowiązek zdeponowania w banku na min. 30 dni przed spodziewaną datą wysyłki, kwoty w dinarach odpowiadającej 120% wartości transakcji importowej. Ten nowy wymóg wprowadzono bez okresu przejściowego lub wcześniejszej zapowiedzi.

Ponadto w 2017 r. Stowarzyszenie Banków i Instytucji Finansowych (APBEF) wydało nową dyrektywę bankom komercyjnym obligującą je do wymagania od importerów przy rejestracji (predomicyliacji) transakcji importowych dokumentu o nazwie „świadectwo swobodnego przepływu produktów w kraju pochodzenia” (certificate of free marketing) w kraju producenta lub eksportera. Wymóg ten stworzył trudności wielu polskim firmom, gdyż algierskie władze nie określiły jasno, który organ jest uprawniony do wydania takiego certyfikatu (izba przemysłowo-handlowa lub inna instytucja rządowa).

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Działania promocyjne

- 2007 r. (czerwiec) - organizacja przez Krajową Izbę Gospodarczą (KIG) „Polskiej Wystawy Narodowej” na imprezie targowo-wystawienniczej w Algierii - Foire Internationale d’Alger;
- 2009 r. - stoiska informacyjno-promocyjne WPHI Algier na targach, m.in. budownictwa Batimatec, farmaceutycznych Siphel, elektrotechnicznych Electro, medycznych Simem, rolno-spożywczych Djazagro, przemysłowych Alger Industries.
- 2010 r. - stoiska informacyjno-promocyjne WPHI na 8 imprezach targowych (w tym branży medycznej Siehm, budowlanej Batimatec, energetycznej Siereme i Eratam, rolno-spożywczej Djazagro), misja biznesowa KIG na czele z Prezesem A. Arendarskim (Algier, Annaba, Oran), seminaria WPHI nt. rozwoju współpracy polsko-algierskiej.
- 2011 r. - misja laureatów programu GreenEvo (październik), misja gospodarcza KIG połączona z organizacją „Dni polskich” (listopad), stoiska WPHI na 11 imprezach targowych (m.in. branża rolno-spożywcza, medyczna, budowlana, ropy i gazu).
- 2012 r. - misja gospodarcza ARR połączona z udziałem w targach spożywczych (kwiecień), misja gospodarcza laureatów programu GreenEvo (październik), stoiska WPHI na 9 imprezach targowych (m.in. targi budowlane Batimatec, medyczne Simem, spożywcze Djazagro, Międzynarodowe Targi Algierskie FIA, targi energii odnawialnych ERA).
- 2013 r. - 10 misji gospodarczych z Polski (na MT Equip-Auto, Agencji Rynku Rolnego, MT Simem, MT Batimatec, MT Sipsa Agrisime & Agrofood, MT wielobranżowe FIA, MT Robót Publicznych SITP, GreenEvo, misja handlowa do Algieru i Ghardaia, misja gospodarcza firm sektora budownictwa – Algier, Oran);
- 4 misje wyjazdowe przedsiębiorców algierskich do Polski: targi Agrotech Kielce, Polagra i Bednary Agro-Show, Kongres PolandAfrica.
- 2014 r. - 8 misji do Algierii: sektor motoryzacyjny (MT Equip Auto), spożywczy, maszyn rolniczych i mebli - do Oranu i Algieru, sektor rolno-spożywczy (Djazagro), sektor turystyki medycznej (Siehm), budowlany (Batimatec), rolno-spożywczy (Sipsa-Agrisime i Agrofood), wielobranżowa misja na targi FIA, misja ARR firm sektora rolno-spożywczego;
- 3 misje do Polski: importerów mebli i art. spożywczych, importerów z branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, firm algierskich na targi Polagra Food.
- 2015 r. - 9 polskich misji biznesowych do Algierii, 11 stoisk informacyjno-promocyjnych WPHI Algier na imprezach targowo-wystawienniczych, 16 seminariów itp. przedsięwzięć gospodarczych.
- 2016 r. - 8 misji biznesowych do Algierii, 11 stoisk informacyjno-promocyjnych WPHI Algier na międzynarodowych targach, 11 seminariów i konferencji.
- 2018 r. - misja biznesowa zorganizowana przez KIG, we współpracy z Ambasadą RP w Algierze i Ambasadą Algierii w Warszawie z udziałem przedstawicieli 8 polskich firm (branża metali nieżelaznych, sektor chemiczny i motoryzacyjny, techniki lotnicze, przemysłowe systemy zamykania, linie technologiczne do produkcji betonowych, automatyka przemysłowa).

Dostrzegając znaczenie Algierii i wysoki potencjał dwustronnej współpracy, resort gospodarki w 2012 roku podjął decyzję o włączeniu jej do grupy 5 najbardziej perspektywicznych rynków pozaeuropejskich (obok Brazylii, Kanady, Kazachstanu oraz Turcji). W latach 2013-15 w ramach ww. projektu zorganizowano m.in. 11 polskich wystąpień na imprezach targowo-wystawienniczych w Algierii, kilkanaście misji gospodarczych (gł. organizator KIG) oraz 11 konferencji tematycznych.

Wizyty członków rządu/parlamentu

- 2006 r. (luty) - wizyta w Algierze ministra gospodarki RP Piotra Woźniaka,
- 2007 r. (styczeń) - wizyta w Warszawie ministra energii i górnictwa Algierii Chakiba Khelila
- 2008 r. (listopad) - wizyta w Algierze marszałka Senatu RP Bogdana Borusewicza
- 2010 r. (luty) - wizyta w Algierze wicepremiera, ministra gospodarki RP W. Pawlaka
- 2011 r. (kwiecień) - wizyta w Polsce ministra rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich Rachida Benaissy
- 2011 r. (lipiec) – wizyta w Polsce ministra spraw zagranicznych Algierii Mourada Medelci

2013 r. (listopad) – wizyta w Polsce ministra turystyki i rzemiosła M. Hadj Saïda
2015 r. (marzec) – wizyta w Algierii wicepremiera, ministra gospodarki RP J. Piechocińskiego
2015 r. (kwiecień) – wizyta w Algierii ministra rolnictwa i RW RP Marka Sawickiego
2015 r. (wrzesień) – wizyta w Polsce ministra przemysłu i górnictwa A. Bouchouareba wraz z ok. 50-osobową delegacją algierskich przedsiębiorców
2016 r. (maj/czerwiec) – wizyta w Algierii podsekretarza stanu w MR R. Domagalskiego (na czele misji biznesowej zorganizowanej przez KIG, z udziałem PAIIZ)
2017 r. (listopad) – wizyta w Algierii ministra spraw zagranicznych RP W. Waszczykowski
2024 (czerwiec) - wizyta w Polsce ministra spraw zagranicznych Algierii Ahmeda Attafa.

W ostatnich latach organizowane ponadto były cykliczne konsultacje polityczne na szczeblu wiceministrów spraw zagranicznych RP i ARL-D (ostatnia, VI runda, miała miejsce w Algierze w marcu 2023 r.).

7. Potencjalne dziedziny współpracy

W Algierii występuje duże zapotrzebowanie na towary, technologie, usługi i inwestycje. Wynika to z ograniczonej podaży produkcji krajowej lub jej braku, niedostatku własnych kadr oraz realizowanego programu reform. Wykorzystując komfortową sytuację finansową władze algierskie uruchomiły w 2010 r. program inwestycji publicznych o wartości ponad 260 mld USD (kontynuowany w kolejnych latach), który przewiduje modernizację i rozbudowę szeregu dziedzin życia gospodarczo-społecznego. Stwarza on perspektywy dla długoletniej współpracy m.in. w sektorach:

- budownictwo (roboty publiczne, technologie, materiały budowlane i wykończeniowe, renowacja zabytków, rozwój bazy turystyczno-hotelowej);
- opieka zdrowotna (budowa szpitali, dostawa i produkcja leków, usługi medyczne);
- przemysł rolno-spożywczy (maszyny rolnicze, linie technologiczne, dostawa surowców i żywności);
- ochrona środowiska (recycling, stacje oczyszczania wody, technologie energooszczędne);
- sektor maszynowy (podwykonawstwo na potrzeby przemysłu);
- sektor obronny – przy współpracy między resortami MON obu krajów.

Ponadto duże szanse na powodzenie rokuje współpraca w następujących obszarach:

- a) eksport towarów na bieżące potrzeby (żywność, leki, surowce, półprodukty, części zamienne i wyposażenie dla różnych gałęzi przemysłu);
- b) transfer technologii dla procesu modernizacji i unowocześniania kraju (sektor energii, infrastruktura przemysłowa i transportowa, budownictwo, środki transportu, gospodarka wodna, ochrona środowiska, rolnictwo, informatyka, różne gałęzie przemysłu, jak elektryczny, mechaniczny, motoryzacyjny (części zamienne), telekomunikacja, górnictwo, spożywczy, turystyka, hotelarstwo, konserwacja zabytków, medycyna, rybołówstwo);
- c) import, poszukiwania i wydobycie surowców energetycznych oraz różnych kopalin i minerałów;
- d) kształcenie kadr;
- e) wymiana doświadczeń z polskiej transformacji ustrojowej (prywatyzacja, sektor finansowy i bankowość, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw).

8. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i handlowe

- Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Algierii
adres : Rue Olof Palme, Nouveau-Paradou, Hydra – Alger
tel.: +213 21 60 99 50, fax: +213 21 60 99 59
e-mail: algier.amb.sekretariat@msz.gov.pl, strona internetowa: www.algier.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Algierze

Kontakt: maciej.pawlowski@paih.gov.pl, maciej.klosak@paih.gov.pl

- Ambasada Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Polsce
adres: ul. Krasickiego 10, 03-932 Warszawa
tel.: 22 617 58 55, 617 59 31, fax: 22 616 00 81
e-mail: warsaw@algerianembassy.pl, strona internetowa: www.algerianembassy.pl